

«بلایی به سرتان می‌آوریم که از همه چیز پشیمان شوید»، شکنجه در ایران پس از انتخابات ۱۳۸۸ گزارشی از سازمان رهایی از شکنجه

(متن کامل گزارش ۵۴ صفحه ای را به انگلیسی در اینجا ببینید)
(ترجمه از کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران)

خلاصه و یافته های کلیدی

این گزارش جمع بندی تحقیقات از ۵۰ پرونده ایرانیان شکنجه شده است که در بررسی های طبی-قانونی «سازمان رهایی از شکنجه» مستند شده اند. تمامی این پرونده ها شامل موارد شکنجه که در زمان انتخابات ۲۲ خرداد ۱۳۸۸ و پس از آن اتفاق افتاده اند می باشند. مجموع این پرونده ها روند بسیار نگران کننده ای از توسل مقامات ایرانی به روشهای بی رحمانه برای تهدید و ارباب این اشخاص (و خانواده های آنان) که در سازماندهی تجمعات قبل از انتخابات و در تجمعات پس از انتخابات برای اعتراض به نتایج مناقشه آمیز مشارکت کرده بودند را ثبت می کند.

تا آنجا که ما اطلاعات داریم، این گزارش کاملترین مدرک طبی-قانونی-کلینیکی از اعمال شکنجه در این دوران تاریک تاریخ معاصر ایران پس از انتخابات ۱۳۸۸ می باشد. در ارائه این مدرک، ما بدقت به تشریح نمایه هر یک از قربانیان معاینه شده که پرونده ها آنها در این گزارش آمده است پرداخته، روند هایی که از تجربیات آنان در بازداشت برآمده--من جمله کمبودهای جدی در روند دادرسی عادلانه-- را تشریح کرده و به یافته های پزشکان و متخصصین کلینیکی «سازمان رهایی از شکنجه» در مورد روشهای شکنجه اعمال شده بر قربانیان و عواقب فیزیکی و روانی آن بر شکنجه شدگان می پردازیم. بر اساس سیاستهای سازمان ما برای محرمانه و خصوصی نگاهداشتن هویت مراجعین به سازمان ما و با آگاهی از نگرانیهای جدی مراجعین ایرانی در مورد امنیت آنان، جزئیات و اطلاعات خاص -- من جمله اطلاعات ویژه در مورد هویتشان و تجربه شان در زیر بازجویی، متدهای شکنجه و صدمات وارد شده-- که برای شناسایی آنان بتواند مورد استفاده قرار بگیرد، حذف شده اند.

تحقیقات گزارش در پیش رو که بر اساس مدارک طبی-قانونی و معاینات کلینیکی می باشد از اهمیت ویژه ای برخوردار است: به جهت خطرانی که متوجه پزشکان و معاینه گران ایرانی که درون ایران ممکن است موارد شکنجه را شاهد و یا معالجه و بررسی کرده باشند، ولی آنان را از آشکار کردن یا صحبت عمومی در این موارد بر حذر داشته است، بدلیل سرکوب و کلا و مدافین حقوق بشری که تلاش در حمایت از قربانیان شکنجه کرده اند، و بدنبال عدم دسترسی محققان مستقل سازمانهای حقوق بشر به بازداشتگاه ها و زندانهای درون ایران. یافته های این گزارش در اختیار گزارشگر ویژه سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران که با وجود عدم دسترسی به درون کشور ادعاهای شکنجه و دیگر موارد نقض حقوق بشر در ایران را جمع آوری و بررسی میکند قرار گرفته است. وی در گزارش اخیر خود به بیست و دومین نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل به مدارک ارایه شده توسط «سازمان رهایی از شکنجه» پرداخته است.

یافته های کلیدی گزارش

- بررسی دقیق مدارک از بازداشتها و شکنجه اعمال شده در ۵۰ پرونده بازداشت و شکنجه در دوره زمانی ۲۰۰۹-۲۰۱۱
- (۱۳۸۸-۱۳۹۰) بر اساس تحقیقات متکی بر روشهای طبی-قانونی و آزمایشگاهی که در تکمیل این ۵۰ پرونده استفاده شده اند حاکی از این است که:
- مقامات ایرانی از شکنجه بعنوان یک روش عمده سرکوب در جریان تلاشهایشان برای از بین بردن مخالفتها و اعتراضات در تهران و شهرهای دیگر در ماههای قبل از انتخابات و برای مدت زیادی پس از انتخابات ریاست جمهوری خرداد ۱۳۸۸ استفاده کرده اند،
 - این سرکوب --در بسیاری موارد بدنبال بازداشتهای متعدد-- شامل شکنجه اشخاص فراوانی بوده است که در انتخابات ۱۳۸۸ آنها یا اعضای خانواده شان برای اولین بار وارد فعالیتهای سیاسی یا هر نوع کنشگری شده بوده اند،

- طیف وسیعی از روشهای شکنجه فیزیکی، روانی، و محیطی بطور بسیار سازماندهی شده و سیستماتیک توسط شکنجه گران در این مدت زمانی اعمال شده است،

- شکنجه برای دسترسی به اطلاعات مربوط به اشخاص و شبکه های درگیر در سازماندهی اعتراضات سیاسی یا فعالیتهای دیگری که «ضد نظام» تعبیر شده اند اعمال شده تا افراد را به امضای آنچه به فهم آنان «اعترافات» بوده است و یا امضای اظهاراتی که بر علیه آنان در روند دادگاه ها استفاده شده، و یا امضای متنهایی که در آینده بر علیه آنان استفاده شوند، مجبور کنند.

- استفاده فراوان از بازداشت با قطع هرگونه ارتباط با دنیای خارج، استفاده از چشمنند یا پوشش سر با گونی (hooding) که هدف آن این بوده است که قربانیان شکنجه نتوانند محل بازداشتگاه یا هویت بازجویان و شکنجه گران را شناسایی کنند،

- و اینکه تاثیر مضر شکنجه های فیزیکی و روانی بر شکنجه شدگان مستمر و دنباله دار بوده است و بسیاری از آنان نیاز به معالجات طبی و درمان روانی داشته اند. بخش وسیعی از کسانی که این گزارش بر اساس پرونده های آنان ارائه شده است پس از شکنجه شدن به بدن خود صدمه زده (self-harm) یا به خودکشی اقدام کرده اند.

نیمی از پرونده های این گزارش در تهران بازداشت شده بوده اند و مابقی در شهرهای مرکزی استانهای دیگر و تعداد کمی از آنان در شهرستانهای کوچک. در تمامی این پرونده ها دلیل بازداشت و شکنجه شامل علتی «سیاسی» بوده است و در بسیاری از موارد مربوط به فعالیتهای بسیار سطح پایین حتی اگر این رده از فعالیت پس از بازداشت بدلیل جرمهای غیر سیاسی بر ملا شده باشد، یا اینکه به بازداشت شدگان فهمانده شده است که دلیل بازداشت فعالیتهای اعضای خانواده آنها میباشد و در یک مورد شامل یک شریک تجاری بوده است. ۲۷ نفر از این افراد در حین شرکت در اعتراضات پس از انتخابات دستگیر و یا بازداشت شده اند.

مجموعه ۵۰ پرونده ای که در این گزارش آمده اند شامل: ۲۶ پرونده افرادی که هیچ سابقه فعالیت سیاسی یا دیگر فعالیتهای قبل از انتخابات ۱۳۸۸ نداشته اند و در میان اعضای خانواده آنان هم سابقه فعالیت سیاسی مخالف وجود نداشته است، ۱۱ پرونده کسانی که سابقه اعتراض و دگراندیشی قبل از انتخابات ۱۳۸۸ داشته اند (مانند حمایت از حقوق کردها و یا فعالیتهای منتقدانه دانشجویی)، و ۱۳ پرونده اشخاصی که هیچ سابقه فعالیتهای سیاسی و دگراندیشانه حتی در طی انتخابات ۱۳۸۸ و اتفاقات پس از آن قبل از بازداشت نداشته اند، می باشد.

۵ نفر که پرونده های آنان در این گزارش استفاده شده است سابقه زندگی در انگلستان در یک مقطع زمانی قبل از بازداشت و شکنجه شان در ایران داشته اند، ۳ نفر دیگر در زمان بازداشت بعنوان دانشجویان انگلستان مشغول به تحصیل و برای دیدار خانوادگی به ایران سفر کرده بودند. ۲ نفر از این ۳ دانشجو در زیر شکنجه در مورد ارتباطاتشان و فعالیتهایشان در انگلستان بازجویی شده بوده اند.

روشهای شکنجه فیزیکی در تمامی این ۵۰ پرونده شامل استفاده از خشونت فیزیکی مانند ضرب و شتم، شلاق زدن و حمله فیزیکی (در ۱۰۰٪ پرونده ها)، شکنجه جنسیتی و تجاوز، سواستفاده جنسیتی، اعمال خشونت بر اندام تناسلی و دخوال با ابزار (۶۰٪)، آویزان کردن یا قرار دادن در وضعیتهای آزار دهنده (۶۴٪)، استفاده از آب برای آزار (۳۲٪)، اعمال نیروی خشونت زای حاد با استفاده از ابزار لبه تیز، سوزن، ویا ناخن انگشت (۱۸٪)، سوزاندن (۱۲٪)، شوک الکتریکی (۱۰٪)، خفه کردن (۱۰٪)، و شکنجه با مواد شیمیایی یا دارویی (۸٪). از میان این پرونده های مورد مطالعه ۶۰٪ از زنان و ۲۳٪ از مردان تجاوز جنسی گزارش کردند.

روشهای شکنجه روانی و محیطی که در میان پرونده های این مطالعه بسیار رایج بوده اند شامل روشهای زیر (ولی نه فقط منحصر به این روشها) می باشند: تحقیر (۸۲٪)، حبس انفرادی (۶۸٪)، فحاشی (۶۴٪)، تهدید به مرگ (۴۴٪)، تهدید اعضای خانواده (۳۰٪)، جلوگیری از خوابیدن (۲۴٪)، و اعدام نمایی (۱۴٪).

این گزارشات طبی-قانونی که توسط «سازمان رهایی از شکنجه» برای این پرونده ها مستند شده اند شامل شواهد فراوانی از تاثیرات سوء این شکنجه های فیزیکی و روانی بر روی افراد میباشد. ۴۱ نفر از این افراد (۸۲٪) شواهد طبی-قانونی قابل تایید از آسیب های فیزیکی که در پرونده های آنان درج شده است داشتند، از جمله ۶۰٪ آنان که آثار جراحت های فیزیکی بدلیل اعمال خشونت فیزیکی بر علیه شان و ۱۴٪ آنان علائم جراحتهایی داشتند که بر اساس ارزیابی پزشکان ما این جراحات «تشخیصی»، «نوعی» و «بسیار همگون» با جراحات گوناگون ناشی از سوزندگی که این قربانیان شکنجه ادعا کردند می باشند. همچنین ۴۶٪ از پرونده های گزارش شده شامل درد مستمر و دنباله دار و ۱۸٪ پرونده ها حاکی از شکستگیهای مختلف در زیر شکنجه می باشند.

یافته های روانی (سیکولوژیک) برای ۵۰ پرونده این گزارش شامل ۴۵ مورد (۹۰٪) علائم « پست تراماتیک استرس دیس آردر » (Post-Traumatic Stress Disorder) مربوط به سابقه شکنجه در بازداشت و ۴۲ مورد (۸۴٪) مربوط به علائم افسردگی مستقیماً ناشی از این سابقه می باشند. ۲۷ نفر (۵۴٪) به پزشکان خود بیان کردند که ایده صدمه به خود یا خودکشی را تجربه کرده و ۱۰ نفر در حقیقت از زمان رسیدن به انگلستان صدمه به خود رسانده اند. ۶ نفر دیگر (۱۲٪) بدنبال بازداشت و شکنجه حداقل یکبار اقدام به خودکشی کرده اند.

در این زمان که ایران برای انتخابات ریاست جمهوری خرداد ۱۳۹۲ آماده میشود، این گزارش از حکومت ایران میخواهد تا به تعهدات بین المللی خود در قبال عدم اعمال شکنجه پایبند باشد و با متخصصین حقوق بشر سازمان ملل، من جمله گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران و گزارشگر ویژه شکنجه و دیگر مجازاتهای بیرحمانه، غیر انسانی و رفتار تحقیر کننده، همکاری کند. این گزارش همچنین به اعضای سازمان ملل و کمیسیون عالی امور پناهندگان سازمان ملل و کشورهای که پرونده های پناهنده جویان ایرانی شکنجه شده را دریافت میکنند توصیه های ذیل را برای حمایت بین المللی از آنان ارائه میدهد.

توصیه ها

به حکومت جمهوری اسلامی ایران:

۱- توصیه های کمیته حقوق بشر سازمان ملل و توصیه هایی که در پی بررسی دوره ای ایران در شورای حقوق بشر را پذیرفته اید در رابطه با تعهدات ایران در قبال ماده ۷ میثاق بین المللی حقوق سیاسی و مدنی در مورد منع شکنجه و مجازاتهای بیرحمانه و غیر انسانی و رفتار تحقیر کننده را به مرحله اجرا بگذارید. بویژه حکومت بایستی که فوراً تحقیقات کامل، بیطرفانه و مستقلی در مورد ادعاهای شکنجه و دیگر بدرفتاریها بدنبال اتفاقات پس از انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ را اجازه دهد و مقامات مسئول را محاکمه کند.

۲- تضمین کنید که نقض ممنوعیت شکنجه و مجازاتهای بیرحمانه و غیر انسانی اتفاق نیافتد من جمله در طی انتخابات در پیش روی ریاست جمهوری در خرداد ۱۳۹۲.

۳- با کارزارهای ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل همکاری کامل کنید من جمله همکاری با گزارشگر ویژه سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران که بایستی سریعاً و بدون مانع بتواند به درون کشور دسترسی یافته و همچنین همکاری با گزارشگر موضوعی شکنجه و مجازاتهای بیرحمانه.

۴- به میثاق سازمان ملل بر علیه شکنجه بپیوندید و پرتوکل الحاقی آن را که سیستمی برای باز دیدهای منظم نهادهای ملی و مستقل از بازداشتگاهها و زندانها را بوجود می آورد قبول کنید.

به اعضای سازمان ملل:

۱- ماموریت گزارشگر ویژه سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامس ایران را تمدید کنید.

۲- تضمین کنید که قطعنامه های شورای حقوق بشر و مجمع عمومی سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران، اعمال وسیع شکنجه در این کشور را تصدیق و محکوم میکنند و در آنها تمرکز قوی بر جلوگیری از اعمال شکنجه داشته باشید.

۳- مکانیسم های اضافی برای رسیدگی به قصور حکومت ایران در تحقیق و تفحص ادعاهای نقض گسترده حقوق بشر من جمله اعمال وسیع شکنجه را در نظر بگیرید.

به کشورهای که درخواستهای پناهنده های ایرانی را در نظر میگیرند و به کمیسیون عالی امور پناهندگان سازمان ملل:

۱- تضمین کنید که خط مشی های هدایت کننده برای ارزیابی پرونده های پناهنده جویان بدقت شامل شواهد اعمال شکنجه در ایران که در این گزارش مستند شده اند میباشد، من جمله یافته های کلیدی در رابطه با نمایه های قربانیان، وضعیت بازداشتگاه ها، و عدم وجود دادرسی عادلانه و استفاده گسترده از «اعتراافات» اجباری.

۲- تضمین کنید که ایرانیان شکنجه شده به خدمات توانبخشی برای شکنجه شدگان دسترسی داشته باشند.